

در سعادتده یکی پوسته خانه قارشوسنده
دايره مخصوصه در
محل ارامه:

مستطابق

۱۳۲۶

دين، فلسفه، ادبيات، حقوق و علوم دن باحث هفته لق رساله در

مؤسسلرى: ابوالعلا زين العابدين - ح. اشرف اديب

سنه لى الق ايلغى

در سعادتده	۶۰	۳۰
ولاياتده	۹۰	۵۰
ممالك اجنبيهده	۱۰۰	۵۰ غروشدره

تاريخ تاسيسى:

۱۱ نموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

قيريله دن مقوا بورو ايله كوندريليرسه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير.

در سعادتده پوسته ايله كوندريليرسه ولايات بدلى اخذ اولنور.

مسلکمنزه موافق آثار جدیدہ مع المنونبہ قبول اولنور
در حج ايديلمين آثار اعاده اولنور

اخطار:

حکمنه حواله و توديع ابدرك مقصد اصليزه بروجه آتی شروع ايدييورز:

شريت محمدية نك مساعده كوسترديكي طلاق مسئله سنه كلنجه :
 بوده تستر نسوان وتعدد زوجات مسئله لری کبی لوازم مدنيه و ضرورات
 بشريه دن اولوب قانون اساسينك بخش ايتديكي حریت و عدالته منافی
 دکلدن .

في الواقع طلاقه اصل اولان حرمتدر . [١] چونکه طلاق قيد
 نکاحی اورته دن قالدیریبور . بوايسه برعائله بی پریشان ایتک دیمکدر .
 حالبوکه بشریتک نصب انظار تحسیر ایلدیکی اوج مدنیه ، نقطه کاله
 یوکسله بیلسی عائله ارباطندن باشلیور . ممکن مرتبه تکثیر عائله چالشق
 ایجابات مدنيه دندر . نکاح ، که فواندی بی پایاندر ، اوله عروضا اندراس
 اولمالیدر . زیرا صکره ترقی قابل اولماز . حتی نظام عالم محافظه ایدیله من .
 من وجه عبادت صایلان نکاحک درجه اهیتی هر کسجه معلومدر .
 برکره زوجین یکدیگرندن استفاده ایدرهک برچوق فناقلرک اوکی آلیر ،
 صکره زوجین یکدیگرنه ظهیر اوله رق متاع دنویهیه مقاومت اندرلر .
 چونکه انسان بو مختزار فناده مطلقا بر انیس نمکساره ، بر همین مساعییه
 محتاجدر . اقدامات متوالیه ایله یورولان وجودلر ، بیدلر عائله آره سنده
 اوچان نفحات محبت و صمیمیتله یورغونقلرینی اونودور . چالشق ایچون
 قوت اکتساب اندرلر ، ازدواج سایه سنده انسانلر تکثیر اندر .
 ازدواج سایه سنده جهیت پایدار اولور . ازدواج سایه سنده تهذیب
 اخلاق ایدیلور . ینه ازدواج سایه سنده عالم انتظام بولور .

ایشته « طلاق » بو قدر مقاصد دینه و دنویهیه کسر ایتدیکی
 ایچون انده اصل اولان حرمت و ممنوعیتدر . نتکیم « اگر قادینلریکز
 سزه اطاعت اندرلرسه انلرک علیهنه بریول آرمیکز . یعنی انلری تطلیق
 ایتیکز » مألنده اولان « فان اطعنکم فلا تبغوا علیهن سییلا » نص
 جلیلی و « قادینلری تزوج ایدیکز فقط صکره تطلیق ایتیکز . یعنی بلا
 سبب بوشه میکز . زیرا طلاق اوله بر شیدرکه عرش الرجان آندن
 اهتراز اندر » مفاننده اولان « تزوجوا ولا تطلقوا فان الطلاق یهتر
 منه العرش » و « جناب حقک اک سومدیکی خلال ، طلاقدر » مدلولنده
 بولنان « ابغض الحلال الی الله عز وجل الطلاق » و « مجرد تجدید
 ذوق ایچون قادین آلوب بوشامیکز . زیرا محضاً بویه تجدید ذوق
 ایچون قادین آلوب بوشایان ارککلری و قوجهیه واروب بوشانان
 قادینلری الله سومز » . معناسی افاده ایدن « تزوجوا ولا تطلقوا فان الله
 لایحب الذواقین ولا الذواقات » احادیث شریفه سی طلاقه کی ممنوعیت
 اصلیهیه صراحة دلالت ایتکده در . [٢]

فقط احتیاج و ضرورته بناء طلاق مشروع اولمشدر . زیرا
 زوجین بیننده تباین اخلاق حسیه بغض و عداوت حصوله کلور ،
 و بو حالده دوام ایده جک اولور و علی الخصوص زوجیه موجب

[١] « شرنبلالی به باق »

[٢] امام شعرانیکنک « کشف الغمه » نام کتاب مستطابک طلاق بحثه مراجعت

هانکی بردردم ایچون آغلاهییم ، بیلیورم .

دو کدیکم یا شلری معذور کورک : مغدورم ؟

او قدر سعی بلیغک بوسفالتی صوکی ؟

بری اولجه اگر سویله مش اولسهیدی بونی ،

چالشوب عمرعی چیلنجیه هبا ایتزدم ،

بن بومستقبله ماضیی فدا ایتزدم !

مرحت بیلین انسانلره باق یاربی ،

قوغورلر بی برسائل آواره کبی !

— سنی برکره قوغان یوق ، بوسوزک پک حقسرز .

« ایسته م ، یوللامایک . » دیرسهک اگر قال . یالکز

خسته سک ...

— هم ورم ! سویله نه وار صاقلایه جق ؟

— یوق جانم اوله دکل ...

— اوله یا هرکس احق !

براقیرلری اگر کیتهمش اولسه م عجباً !

طوغر بندر کیتلی م .. قوشدیریکز برعربه .

صوک صنفدن ایکی وجدانلی رفیقک قولنه

دایانوب چیقدی او بیچاره سفالت یولنه .

آنه رق آرقهیه برلحه لبریز الم ،

اونی تبمید ایده جک پایظونه یا قلاشدی « ورم ! »

طوتدی ، بیدیردی چوجقلر صاره رق هریرینی ،

اوپدیلر کریه ماتم دوکهرک کوزلرینی :

— چکیور طوغریجه استاسیونه ...

— یوق یوق ، بی تا

کوتور استانبوله بربرده براق که غربا

— کیسه نک اونلره آدیرمدینی بر صره ده —

اوزانوب اولهیه برشیلته بولورلر اوراده !

محمد عاکف

حریت - مساوات

کچن هفته « صراط مستقیم » ده کی مقاله مزده « میزان » غزنه سنده
 « عبدوش » امضاسیله مقاله سابقه غزی تحریفاً مندرج ورقه اعتراضیهیه
 قارشی اولان جواب غزی بو هفته کی مقاله مزه تعلیق ایتمش ایدک . فقط عبدوش
 افندیکن مقصدی ، اظهار حقیقت اولیوب ، بلکه اغراض نفسانیه سندن منبعث
 احساسات بدبینانه سنی میدانده قویقدن عبارت اولدیغی تحریفات واقعه سنه
 انضمام ایدن احوال سائرله ایله تحقق ایتشدن . بنابرین مسئله ، قواعد مناظره دن
 خارج قاله رق ، برماهیت قانونیه اکتساب ایتمش اولدیغندن ؛ سائر زباندرازلر
 حقنده اولدیغی کبی مومی الیهک بوبابده کی مقاله سنی ده حکیمه عادلانهک

طلاق برحق ذاتی اولیٰ اوزره زوجه نك ید صلاحیتنه براقق ، اكا برنوع حاکمیت بخش اتمك دیکدر . بوايسه طوغری اوله من . زیرا عائله نك بتون امور شاقه سیله مکلف اولان زوجك اوزرینه هیچ برشیه مکلف اولیمان زوج نك حاکمیتنی تصدیق ایده جك هیچ بر عقل سلیم تصور اولغز . بناء علیه آنره بویله بر اقتدارك ویرلمسی مغایر عقل و حکمتدر . بونك ایچوندرکه جناب حق قرآن حکیمنده « الرجال قوامون علی النساء » بیورمشدر .

مع هذا « امر طلاق » زوجه نك یدنده اولیٰ اوزره عقد نکاح ایدیلور ، وایجابده — یعنی اولاً سویلنن سوزده — زوجه طرفندن وقوع اولورسه بوضورتده شرعاً نکاح صحیح و شرط معتبر اوله جنغندن لدی الاقتضا قادینه کندیسنی تطبیق ایده بیلور . فقط بوحکم قادینلر ایچون برنوع رخصت و تسهیل شرعی اولوب بونك اساسه تعلق یوقدر . ایکنجی احتمال : امر طلاق محکمه یه تودیع اولنمسیدر . بوده ایکی وجه ایله باطلدر : اولاً : شبهه یوق که بختز عاقل ، میز ، بالغ اولان زوجینک طلاق مسئله سنه دائردر . حاکمک ولایت عامه سی وار ایسه عاقل و بالغ اولان کسه نیکه کندی نفسنه ولایت خاصه سی واردر . حالوکه ولایت خاصه ولایت عامه دن اقوادر .

ثانیاً : بالاده بیان اولندیغی وجهله طلاق برطاقم اسباب مجبریه مبنی ضروره مشروع قلمشدر . بواسباب مجبریه ایسه زوج ایله زوجه دن ماعداسنه افشاء جائز دکلدر ، زیرا بو اسباب یا « تباین اخلاق » در ویا زوجه نك « موجب تمهت » برحاله بولنمسیدر . برنجی تقدیرده حاکم نه یابه جق ؟ یکدیگری سو مین زوجینی زورله بر برینه می سودیره جك ؟ اولسه اولسه پدرانیه نصیحت ایده جك ، بوقسه « بن حکم ایتدم : سویشکنز ، نزاع ایتیمکنز » دیه بیلورمی ؟ هایدی دیمش ، نه اهمیت اوله بیلور ؟ بونکله مقصد تأمین ایدیش اوله جقمی ؟ بوکی شیر امور حسیه و وجدانیه دندر . محکمه نك حکمیله حصوله کلز . بونلر ، حاکمه حرمة « پکی » دیه جکلر ؛ دکلی ؟ فقط دها محکمه قیوسندن چیقار چیقماز ، ینده قاوغایه باشلايه جقلر . اره لرنده کی امتزاج سزلق برقاندھا تزاید ایده جك . واولونجه یه قدر هر ایکسییده عذاب الیم ایچنده قاله جق .

هایدی فرض ایده لکه بو تقدیرده حاکم بیلرینی تفریق ایده بیلسون ، یالکنز نصیحتله اکتفا ایتسون . عجب بو ، معقول بر معامله میدر ؟ شبهه یوق که دکلدر . زیرا یوقاریده بیان ایتدیکنز وجهله اکثر قادینلر سریع الانفعال اولوب پک جزئی برشیدن طولای همان متأثر اوله جقلرندن اگر محکمه یه بویله بر صلاحیت ویریله جك اولور ایسه پک چوق قادینلر زوجلریله بیلرنده ظهور ایدن جزئی بر منافسه دن ، بر منازعه دن طولای آنلرک همان محکمه یه قوشه جقلری ، و زوجلریله بیلرنده تباین اخلاق اولدیغندن بختله طلب طلاقده بولند جقلری ، و بالآخره امر طلاق زوج نك یدنده اولدیغی صورته لازم کلان محذورک بوکاده لازم کله جکی ، یعنی برچوق عائله لرک شیرازه انتظامدن چیقاریلوب محو و پریشان ایدیله جکی شبهه سزدر .

ایکنجی تقدیرده کلنجه ، بونده ده فائده شو یله طورسون ، پک

تمهت بر حالده بولنورسه بولردن چاره خلاص انجق طلاقدر . حتی تعدد زوجات کی طلاقه قولاً معترض اولنلر دخی شو کی اسبابه مبنی انك مشروعیتنی قلیاً تمی ایتمکه اولدقلری شبهه سزدر . « برشی ضیق اولدقده متسع اولور » قاعده سی شرعی اولدیغی کی همدسه طبیعیدر . مادامکه کچنملری قابل دکلدر ، افتراقلری ضرورت حالی آیلور ؛ انلرک آیرلمسی لازمدر ، موافق حکمتدر .

زیرا بیلرنده عدم امتزاج بولنن زوجینک شو حال منافرت اوزره قالملری ، کندیلرینی هر دلور سعادت دنیویه و اخرویه دن محروم ایدن احوال دندر . انسا انلرک اصل حیات مسعودانه سی عائله سیله بر لکده کمال صمیمیت و محبتله کچر دیکی حیاتدر . مدنیتک ترقیسی نسبتنده برچوق احتیاجاته معروض قالان انسا انلر تدارک حوائج ایچون پک چوق چالشمق ، جبالامق مجبوریتی ایتنده زبوندرلر . بوزوالیلر ایچون سعی دن محصل آلام واکداری دفع ایده جك ، یارینکی مبارزه حیاتیه ایچون قوت اعداد ایده جك عائله محبتدن بشقه نه واردر ؟ یا بو محبت اولمزه او عائله نك حیاتی نصل اولور ؟ هر دقیقه یکدیگری تحقیره آماده ایکی قلبک دوچار اولدیغی عذابلر ؛ فلاکتلر قابل تصویر میدر ؟ نه وقت بونلر استراحت ایده جك ؟ نه وقت آخرت ایچون زاد و ذخیره حاضر لیه جق ؟ هله برزوج زوجه سنک آخر برکسه ایله مناسبت غیر مشروعده بولندیغی ، حتی بولنمق ایستدیکنی حس ایتدکن نصرکه ، ارتق انکله حسن امتزاج ایده رک ؛ اولونجه یه قدر مسعود الحال و مسرور البال یاشامسی قایلیدر ؟

بناء علیه زوج ایله زوجه نك بیلرنده مسعودانه یاشاملرینی مانع اوله جق بوکی احوالک و قوعی تقدیرنده ؛ طلاقه مساع کوسترلمسی جناب حقمک نوع بشره اولان الطاف سبحانییه سی جمله سنندندر . یعنی بوده بر نعمت عظمای الهیه در .

حتی بوکون ملل متدنه نك اکثریسی دخی طلاق ضروریات بشریه دن اولدیغنه کسب قناعت ایتشلر و طلاق قبول ایتشلردر . شو قدرکه انلرک قبول ایتدکلری طلاق کیفیتی بشقه در . شریعت احدیه جه طلاق زوج نك یدنده اولدیغی حالده انلرجه امر طلاق محکمه یه تودیع ایدلشدر . فقط شریعت غرای احدیه نك شو مسئله ده دخی رجحانی بدیدر .

زیرا اساساً طلاق لزومی قبول ایدلکدن صکره یالکنز صورت اجرایی قالورکه بونده اوچ احتمال جاریدر :

برنجی احتمال : امر طلاق زوج نك یدینه ویرلمسیدر . بو احتمال ایکی وجهله باطلدر . اولاً : قادینلر تشکلات بدنیدلری اقتضاسجه سریع الانفعال اولوب جزئی برشیدن متأثر اولورلر . اکثریسی اهمیتسز برشیدن ، برهیچدن طولای همان طلاقه جرأت ایدرک ایچنده بولندقلری عائله لرینک محو و پریشان اولسنه سببیت ویرلر . صکرده دوچار ندامت اولورلر . فقط چه فائده که هرشی بتمشدر . اگر امر طلاق قادینلرک یدنده اولسه ایدی صحنه ارضه رشته ارتباطی محافظه ایده جك پک آز عائله لر قاور ، بوضورتله شیرازه عالم بوزولور کیدردی . ثانیاً : امر

اسلامه، اصول اداره اسلامه، اعمال و اخلاق اهل اسلامه واقف اولسی ایجاب ایده جکندن بونک خلافتی ناطق مطالعانه خامهران اولمق بحق جالب مؤاخذه اوله بیلور ظن ایدرم. هله اسلامک علماً، صناعتاً، ادباً، عدلاً سعادت بشره ایتمیکی خدمات مجله، الی الابد پایدار اولان مآثر علم و عرفانی ایله، وقائع ماضیه سیله، وثائق تاریخیه ایله مثبت و مبرهن ایکن بوندن توافقی ایتمک هیچ بریده هیچ بروقت هیچ بروجه ایله شعار فضیلت عد اولنه ماز.

مشورت بزه، بز مشورته بیکانه دکلز، مشورت بزم ایچون یکی، پک یکی برشی دکلز. عهد کزین حضرت پیغمبریدنبری بز مشورت ایله مانوس و مأوفز.

«وامرهم شوری بینهم»

بزخیره دعوت و بالخاصه امر بالمعروف، نهی عن المنکر ایله مأمورز. جناب منزل الفرقان بزه بونی شو وجهله امر ایدیور: «ولتکن منکم .. الآية».

قرآن کریمده بونظم جلیلدن اول ذکر اولتان آیاتده جناب حق مؤمنلره تکمیل و تهذیب نفسی امر ایتمکدن صکره بو آیتده، تکمیل و ارشاد غیری امر ایلوب بیور یورکه: سزدن خیره دعوت ایدر و [بالخاصه] امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایلر برجاعت بولنسون. فلاح بولانلر انلردر [کال فلاحه مختص اولانلر ایشته بوصفات فاضله ایله تمیز ایدن اوجاعتدر].

معروف: شرع و عقلک استحسان ایتمیکی.. و منکر: شرع و عقلک قبیح کوردیکی شیلردر. دعوت الی الخیر، ذینی و یادنیوی صلاحی متضمن اولان شیئه دعوت دیمک اولدیغی جهتله، امر بالمعروف و نهی عن المنکر دعوت الی الخیره مندرج ایکن بونلرک خاصه ذکر اولنلری سائر امور خیره اوزرینه فضل و رجحانلرینی اظهار ایچوندر.

آیت کریمده جله امته توجیه خطاب ایتمیشکن امر بالمعروف و نهی عن المنکرک پیشوا برجاعت فاضله به تخصیص بیورلسیده، مفسرین کرام حضرانی طرفندن تقریر ایلدیکی اوزره بو مهم و وظیفه فرض کفایه اولوب سائر فروض کفایه کبی امر بالمعروف و نهی عن المنکرک دخی بتون امته واجب اولدیغی و فقط هپسنگ برلکده بو وجیهه ای اقامه ایتمی صورتیه جله و واجب اولیوب بلکه بهضیبری اقامه ایدرسه باقیسندن ساقط اولدیغی و شاید هپ بردن بو وجیهه یی ترک ایدرلرسه جله آثم و کهمکار اولدقربی افهام ایچوندر. برده امر بالمعروف و نهی عن المنکر و جیهه سی جلائل اموردن اولوب احکام الهیهه و مراتب احتسابه و بونلرک صور اجرائیه سنه آشنا اولمق کبی قیود ایله مشروط اولدیغنه و بواوره و قوف خصوصنجه ایسه افراد امت متساوی بولمدیغنه منی بو وجیهه یی امت ایچنده انجق فضیلت و اهلیت ایله تمیز ایدنلری درعهده ایله جکری ایچوندر.

ینه مفسرین کرام حضرانی دیورلرکه: شروط مذکوریه واقف افاضل دانشوران امتدن ماعداسی بواصر خطیره تصدی ایدرلرسه معکوس و مضر نتیجه لر تولد ایدر. چونکه ذکر اولنان شروطه و قوفی اولیانلرک

چوق مضرت واردر. چونکه بوحالده دعوائی محکمه یه و یرمک، او قادینی جمعیتدن طرد ایتمک دیمکدر. معلومدرکه مدار حکم اولمدن، بینه بولنمدن حاکم حکم ایده من. شمعی اوزواللی زوجک حالنی دوشونکوز، وجداناً موجب تهمت بر حالده بولمدیغنی تصدیق ایتمیکی زوجه سنک حال تهمتی اثبات ایچون بینه حاضرلیه جق، مختاره، قومشولره مراجعت ایده جک، «بم زوجم شو یله بر حالده بولنیور» دیه جک. شاهد لرله برابر یقالامغه چالیشه جق، حتی اسبابنه توسل ایده جک. بونلری سونلرکه، یاغنه یوز، وجدان ایستر. بول اوله جق شیئی، و بوده حیاتی...؟

— مابعدی وار —

موسی لاطم

اسلام

و

اصول مشورت

اقدام ک ظم ۵۰۹۹ عددلی نسخه سنده اوله جق ایدی که غرب بر افسانه کوردم. برلین دار الفنونک السنه شرقیه شعبه سی مدیری موسیو ادوار ساخارو نامنده بر ذات «نویه فراهه پره سه» جریده سنه «مشروطیت اداره نک آتسی» سرلوحه سیله بر مقاله یازمش. بو مقاله سنده موسیو ادوار بوغاز ایچنده طنین انداز اولان ولوله حیرتک مسرت بخش بر خاتمه یه منجر اولسنی تمنی ایتمکدن صکره اناطولیده برزنکین بکک، «طاوروس» طاغرنده یشایان بر کرد بکنک، سوریه نک منبت وادیلرنده صاحب املاک و یسار اولان بر مسلمانک قانون اساسی یی نه صورتله تلقی ایتمکربی، بو بابده نه فکر پرورده ایلمکربی محتاج تدقیق کورمش. قرآن کریمده کرچه مشروطیت اداره یه دأثر بعض آیات جلیله و ارایسه ده فعلاً بونلرک اهمیت یوق ایش. مشروطیت اداره عالم اسلامیت ایچون یکی، پک یکی برشی ایش. اسلامیت جامدوهر شیئه غیر مساعد بر دین ایش. اوروپا لیلرک تخیل و تصور ایده میه جکری بر تمصب دینی ایله متحرک بر کتله ایش. عثمانلی ارباب سیاستی، دولت علیه سفیر و شهیندرلری یالکز در سعادت و نهایت نهایت در سعادت ملحقاتی ایله سالنیک، از میری، بیروتی، شام شریفی بیورلر ایش. بونکچون بو قوس قوجه قلمرو سلطنتک احوال و مشکلات داخلیه سندن بیخبرلر ایش. شوراسنده ترک، بوراسنده چرکس، بریسنده عرب، شویاننده ارناود، اونه طرفده کورجی بولنان بر مملکتده شو اجناس مختلفه نک بر آره ده بر منفعت عامه ایچون چالیشه بیلملری محال اندر محال ایش. بزه اوله کلیور که موسیو ادوار خاتمه سی فاتحه سنه توافق ایتمیان شو مقاله سنده امت اسلامیه حقنده پک چوق و قوفسزلک کوسترمش و بیوده تلاشلر ایش. بر آوروپالینک فقدان اطلاع حسیهله شریعت غرای اسلامیه حقنده نفس الامر مطابقی اولیان مطالعات و محاکاتی عن جهل اولسنه نظراً بر درجه یه قدر معفو اولسنده السنه شرقیه شعبه سی مدیری بولنان بر ذانک حسب المسلك کتب عربیه یه، احکام شریعت